

*Залізський А.Р.,
здобувач вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 101 «Екологія»
Науковий керівник: Єгорова О.В.,
к.т.н., доц., доцент кафедри екології,
Черкаський державний технологічний університет
ok.yehorova@chdtu.edu.ua*

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ПІДПРИЄМСТВ ПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ НА ДОВКІЛЛЯ

Екологічні дослідження, проведені в останні десятиріччя у багатьох країнах світу і в Україні, показали, що зростаючий руйнівний вплив антропогенних факторів на навколишнє середовище приводить його на межу кризи. До забруднення довкілля, у тому числі і незворотного приводить нераціональна діяльність людини в сільськогосподарському виробництві. Нині аграрний сектор економіки за рівнем негативного впливу на природу співставний з екологічно небезпечними промисловими галузями. Наше сучасне агропромислове виробництво приводить до руйнування та виснаження ґрунтового покриву і потенціалу землі в цілому. Сільське господарство стало джерелом забруднення землі та питної води, а через них – і аграрної продукції – низкою агрохімікатів, що, у свою чергу, призвело до зростання захворюваності населення як у сільських районах, так і в містах. За оцінками фахівців, «внесок» агропромислового комплексу України в забруднення і деградацію навколишнього середовища доходить до 40 %, у тому числі – земельних ресурсів – понад 50 %.

За суспільно-економічним значенням виробництво зерна є провідною галуззю АПК України, оскільки його функціональна структура зорієнтована на забезпечення ринку хлібом і хлібопродуктами, промисловості – сировиною, тваринництва – концентрованими кормами, торгівлі – експортними товарами, а територіальна – на максимальне використання біотехнічного потенціалу. Станом на 2019 рік, видання «Latifundist» назвало десятку найбільших виробників комбікормів в Україні. Так, очолює рейтинг ПрАТ «МЗВКК» (АХ «Миронівських хлібопродукт») з часткою 25,3% на ринку для певного виробництва. Підприємство виробляє найбільше комбікормів в країні – 1,5 мільйони тонн щороку. ПАТ «Миронівський завод по виготовленню круп і комбікормів» – це цілий комплекс, який має потужну і добре налагоджену систему виробництва та переробки багатьох видів продукції і є одним із забруднювачів довкілля в своєму регіоні, яке забруднює атмосферне повітря різними речовинами та пилом.

На ПАТ «Миронівський ЗВКК» існує 87 джерел викидів забруднюючих речовин. Найбільші ланки виробництва, на яких і утворюється найбільша кількість точок викиду це котельня, елеватор зернових культур, цех комбікормів. При роботі котельні в атмосферне повітря викидаються: нітроген (IV) оксид, карбон(II) оксид, нітроген (I) оксид, карбон(IV) оксид, меркурій, метан. При роботі елеватора зернових культур в атмосферне повітря викидаються: пил зерновий, продукти згорання, а саме: нітроген (IV) оксид, карбон (II) оксид. При роботі комбікормового цеху у атмосферне повітря викидаються: пил зерна та пил зважених речовин. Оскільки підприємство здійснює викиди не тільки фізичного походження, а й хімічного, тому виходячи з того, що всі апарати очистки повітря, типу циклон – є вловлювачами, лише, забруднюючих речовин фізичного походження, ми можемо судити про те, що всі інші речовини, які викидаються в атмосферне повітря, – є не очищеними взагалі, і мають високий клас небезпечності (2,3 та 4), а отже з'являється вірогідність виникнення напруженої екологічної ситуації, а вразі понаднормових викидів, і скупчення їх на незначній території за короткий проміжок часу – навіть екологічної катастрофи. Тому, щоб запобігти цьому, необхідно постійно здійснювати контроль за нормами цих викидів, і в жодному разі не допускати перевищення граничнодопустимих концентрацій.

Наразі головне завдання, що стоїть перед галуззю, щодо забезпечення подальшого зростання товарного виробництва, є підвищення якості сільськогосподарської продукції, шляхом нарощування конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств та проведення модернізації аграрного виробництва на інноваційній основі. Важливим аспектом трансформаційних перетворень у рамках переходу до збалансованого розвитку є розширення ринку екологічно сертифікованих сільськогосподарських продуктів, збільшення кількості екологічно сертифікованих виробництв та зростання площ сертифікованих за екологічними стандартами сільськогосподарських угідь